

MĒLYNŽIEDIŲ LIUCERNŲ VEISLIŲ, ĮRAŠYTŲ Į NACIONALINĮ AUGALŲ VEISLIŲ SĄRAŠĄ, CHARAKTERISTIKOS

MĒLYNŽIEDĖS LIUCERNOS

psl.	
Antanė.....	1
Credo.....	1
Diane.....	2
Malvina.....	2
SW Nexus.....	2
Ulstar.....	3

Antanė. Mėlynžiedžių liucernų veislė sukurta Lietuvos žemdirbystės institute. Veislę sukūrė prof. habil. dr. Antanas Svirskis.

Veislės ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2006–2007 m. Pasvalio AVT stotyje. Veislės tyrimo metais gautas vidutinis 14,30 t ha⁻¹ sausų medžiagų ir 0,20 t ha⁻¹ sėklų derlius. Įrengtuose bandymuose ‘Antanė’ veislės liucernų žalios masės sausų medžiagų derlius gautas net 1 t ha⁻¹ (7,5 proc.) didesnis už standartinės ‘Birutė’ veislės derlių. Didžiausias sausų medžiagų derlius buvo gautas 2006 m. – 16,80 t ha⁻¹.

Atskirais ‘Antanė’ veislės tyrimo metais išaugintame derliuje žalios masės sausoje medžiagoje nustatyta 19,0–21,8 proc. baltymų ir 18,5–22,1 proc. ląstelienos.

‘Antanė’ veislės liucernų augalai pasižymi palyginti geru lapuotumu. Bandymuose išaugintame derliuje lapai vidutiniškai sudarė 49,2 proc. bendro augalų žaliosios masės derliaus. Tyrimo metais šios veislės liucernos palyginus gerai žiemojo. Jų išstvermingumas žiemojimui vidutiniškai įvertintas 7 balais. Augalų vidutinis aukštis – 61 cm. Atsparumas išgulimui įvertintas 7 balais.

‘Antanė’ veislės liucernų vegetacijos periodo vidutinė trukmė – 161 diena (skaičiuojant nuo sausio mėn. 1 d. iki pirmos pjūties) – tokia pat kaip ir standartinės ‘Birutė’ veislės. Įrengtame bandyme tik 2007 m. buvo nustatyta, kad nežymią dalį augalų (5 proc.) pažeidė miltligė.

Creno. Veislė 'Creno' sukurta Danijoje, DLF Trifolium sėklininkystės firmoje. Veislių ūkinio vertingumo bandymuose 1999-2001 m. tirta Kauno ir Pasvalio augalų veislių tyrimo stotyse. Bandymo metais gautas šių liucernų vidutinis sausų medžiagų derlius - 14,71 t ha⁻¹ ir 0,51 t ha⁻¹ - sėklų derlius. Didžiausias sausų medžiagų derlius buvo gautas 2000 m. Kauno augalų veislių tyrimo stotyje - 20,33 t ha⁻¹. Sausoje medžiagoje nustatyta 19,99 % baltymų (0,41 % daugiau nei standartinės veislės 'Birutė'). Ląsteliena sausoje medžiagoje sudarė 29,1% (2,7% daugiau, lyginant

su standartine veisle). Augalai pasižymi gausiu lapuotumu. Bandymuose gautame žalios masės derliuje lapai vidutiniškai sudarė 47,9 %. Bandymo metais 'Creno' veislės liucernos gerai žiemojo. Ištvermingumas žiemojimui įvertintas 8,5 balo. Augalų vidutinis aukštis 84 cm. Atsparumas išgulimui vidutiniškai įvertintas 6,7 balo. Vegetacijos periodo vidutinė trukmė iki pirmos pjūties 154 dienos.

Diane. Liucernų veislė sukurta Olandijoje, Cebeco Seeds B. V. sėklininkystės firmoje. Veislės ūkinio vertingumo bandymai atlikti 1999 – 2001 m. Kauno ir Pasvalio augalų veislių tyrimo stotyse. Bandymo metais gautas vidutinis 14,27 t ha⁻¹ sausų medžiagų ir 0,38 t ha⁻¹ sėklų derlius. Gausiausias sausų medžiagų derlius – 20,79 t ha⁻¹ gautas 2000 m. Kauno augalų veislių tyrimo stotyje. Žalios masės sausoje medžiagoje baltymai vidutiniškai sudarė 19,31 %, o ląsteliena – 29,4 %. Šių liucernų veislės augalai gerai žiemoja. Ištvermingumas žiemojimui įvertintas 8,5 balo, o atsparumas išgulimui – 6,3 balo. Bandymuose nustatytas vidutinis augalų aukštis 83 cm. Stiebai gausiai lapuoti. Lapai sudaro beveik pusę (48,6 %) bendro žaliosios masės derliaus. Vegetacijos periodo vidutinė trukmė iki pirmos pjūties 154 dienos.

Malvina. Mėlynžiedžių liucernų veislė sukurta Lietuvos žemdirbystės institute. Veislės selekcininkas prof. habil. dr. Antanas Svirskis.

'Malvina' veislė buvo sukurta daug kartų kryžminant kloną 62/82 su liucernų 'Žydrūnė', 'Birutė', 'Vella' ir 'Radius' veislėmis. Jos ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2002–2004 m. Pasvalio AVT stotyje. Veislės tyrimo metais gautas vidutinis 13,04 t ha⁻¹ sausų medžiagų ir 0,10 t ha⁻¹ sėklų derlius. Didžiausias sausų medžiagų derlius buvo gautas 2004 m. – 15,28 t ha⁻¹.

Atskirais 'Malvina' veislės tyrimo metais išaugintame derliuje – žalios masės sausoje medžiagoje nustatyta: baltymų 16,3–18,4 proc., o ląstelių – 20,0–24,2 proc. Lapai sudarė 43,0 proc. bendro augalų žaliosios masės derliaus. Veislės bandymuose augalai gerai žiemojo. Jų ištvermingumas žiemojimui vidutiniškai įvertintas 7,7 balo. Nustatytas augalų vidutinis aukštis sudarė 62 cm. Jie linkę išgulti.

'Malvina' veislės liucernos gerai atželia pavasarį ir po pjūčių. Jos augalų vegetacijos periodo vidutinė trukmė 160 dienų (iki pirmos pjūties). Tyrimo metais šios veislės augalus mažai pažeidė ligos.

SW Nexus. Mėlynžiedžių liucernų veislė sukurta Švedijoje, Svalöf Weibull AB sėklininkystės firmoje. Veislės ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2005, 2007 ir 2008 m. Pasvalio

AVT stotyje. Veislės tyrimo metais gautas vidutinis 20,24 t ha⁻¹ sausų medžiagų derlius. Didžiausias sausų medžiagų derlius buvo gautas 2008 m. - 26,33 t ha⁻¹.

Atskirais 'SW Nexus' veislės tyrimo metais išaugintame derliuje žalios masės sausoje medžiagoje nustatyta 19,5-20,9 proc. baltymų ir 19,1-22,8 proc. ląstelienos.

'SW Nexus' veislės liucernų augalai pasižymi palyginti geru lapuotumu. Bandymuose išaugintame derliuje lapai vidutiniškai sudarė net 45,9 proc. bendro augalų žaliosios masės derliaus.

'SW Nexus' veislės liucernų augalai 2005/2006 m. žiemą, kuomet sausio mėnesį nesant sniego dangos oro temperatūra atskiromis dienomis buvo nukritusi iki - 30⁰C šalčio, Pasvalio AVT stotyje žuvo. Tačiau kitais tyrimo metais šios veislės augalai neblogai peržiemojo, dėl ko jų ištvermingumas žiemojimui vidutiniškai buvo įvertintas 7,3 balo. Augalų vidutinis aukštis - 71 cm. Atsparumas išgulimui įvertintas 7,3 balo.

'SW Nexus' veislė yra vidutinio ankstyvumo. Jos augalų vegetacijos periodo vidutinė trukmė - 160 dienų (skaičiuojant nuo sausio mėn. 1 d. iki pirmos pjūties). Tyrimo metais šios veislės augalus labai mažai pažeidė ligos. Įrengtame bandyme tik 2007 m. buvo nustatyta, kad labai nežymią dalį augalų (2 proc.) pažeidė miltligė.

Ulstar. Mėlynžiedžių liucernų veislė sukurta Lenkijoje, veislės selekcininkas - Z. W. Stazewski.

Šios mėlynžiedžių liucernų veislės ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2009-2011 m. Pasvalio ir Utenos AVT skyriuose. Tyrimo metais gautas vidutinis 15,63 t ha⁻¹ sausųjų medžiagų ir 0,14 t ha⁻¹ sėklų derlius. Didžiausias šios veislės sausųjų medžiagų derlius buvo gautas 2010 m. Pasvalio AVT skyriuje - 22,1 t ha⁻¹.

Tyrimo metais išaugintame derliuje žaliosios masės sausojoje medžiagoje vidutiniškai buvo nustatyta 18,5 proc. baltymų ir 26,7 proc. ląstelienos.

'Ulstar' veislės mėlynžiedžių liucernų vidutinis aukštis - 77 cm, jų atsparumas išgulimui vidutiniškai įvertintas 8 balais, ištvermingumas žiemojimui - 7 balais. Vegetacijos periodo vidutinė trukmė - 163 dienos (skaičiuojant nuo sausio 1 d. iki pirmosios pjūties) - 4 dienomis trumpesnė už standartinės 'Žydrūnė' veislės.

Šios liucernų veislės augalai pasižymi geru lapuotumu, kuris tyrimo laikotarpiu buvo šiek tiek geresnis negu standartinės veislės 'Žydrūnė'. Lapai vidutiniškai sudarė 46,9 proc. bendro žaliosios masės derliaus.

2010 m. Pasvalio AVT skyriuje iki 30 proc. šios veislės liucernų pažeidė rūdys. 2011 m. bandymų laukeliuose ligų pažeistų augalų nenustatyta.

Selekciniuko duomenimis, 'Ulstar' veislės liucernos vidutiniškai atsparios verticiliozei (*Verticilium albo-atrum*).